

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
 ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ປະທານປະເທດ

ເລກທີ **031** /ປປທ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 30.01.2015

ລັດຖະດຳລັດ
ຂອງປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ກ່ຽວກັບການປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ
 ການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

- ອີງຕາມ ລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ໝວດທີ VI ມາດຕາ 67 ຂໍ້ 1;
- ອີງຕາມ ມະຕິຕົກລົງຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 015/ສພຊ, ລົງວັນທີ 23 ທັນວາ 2014;
- ອີງຕາມ ໜັງສືສະເໜີຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 04/ຄປຈ, ລົງວັນທີ 22 ມັງກອນ 2015.

ປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດ :

- ມາດຕາ 1. ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ.
- ມາດຕາ 2. ລັດຖະດຳລັດສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ຈຸມມາລີ ໄຊຍະສອນ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ **015** /ສພຊ

ມະຕິຕົກລົງ

ຂອງ

ສະພາແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ກ່ຽວກັບການຕົກລົງຮັບຮອງເອົາ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມ
ຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ອີງຕາມມາດຕາ 53 ຂໍ້ 2 ຂອງລັດຖະທຳມະນູນ ແລະມາດຕາ 3 ຂໍ້ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ
ສະພາແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ກ່ຽວກັບສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງ
ສະພາແຫ່ງຊາດ.

ພາຍຫຼັງທີ່ກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ເທື່ອທີ 8 ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ VII ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພິ
ຈາລະນາຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ເລິກເຊິ່ງ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການຕ້ານ ແລະ
ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໃນວາລະກອງປະຊຸມຕອນປ່າຍ ຂອງວັນທີ 23
ທັນວາ 2014

ກອງປະຊຸມໄດ້ຕົກລົງ:

ມາດຕາ 1 ຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ
ແລະ ເດັກ ດ້ວຍຄະແນນສຽງເຫັນດີ ເປັນສ່ວນຫຼາຍ.

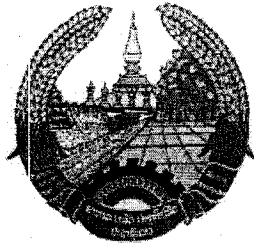
ມາດຕາ 2 ມະຕິຕົກລົງສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 23 ທັນວາ 2014

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ

ປານີ ຢ່າທໍ່ຕູ້

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 56 /ສພຊ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 23 ທັນວາ 2014

**ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ
ການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ
ພາກທີ I
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ**

ມາດຕາ 1 ຈຸດປະສົງ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ກຳນົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ດ້ວຍການປ້ອງກັນ, ປົກປ້ອງ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ແກ້ໄຂການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງດັ່ງກ່າວ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນ ຊອບທຳຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ແນໃສ່ ຈຳກັດທຸກຮູບແບບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ, ຍົກສູງຖານະບົດບາດ, ກຽດສັກສີຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ, ບັນລຸຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ປະກອບສ່ວນ ສ້າງສັງຄົມໃຫ້ມີຄວາມສະຫງົບ, ສາມັກຄີ, ປອງດອງ, ຍຸຕິທຳ ແລະ ສີວິໄລ, ປົກປັກ ຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດ.

ມາດຕາ 2 ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ແມ່ນ ພຶດຕິກຳ ທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດ ຫຼື ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດ ອັນຕະລາຍ, ຄວາມເສັຍຫາຍຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ຈິດໃຈ, ທາງເພດ, ຊັບສິນ ຫຼື ເສດຖະກິດ.

ມາດຕາ 3 ການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ແມ່ນ ການປ້ອງກັນ, ການປົກປ້ອງ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ການແກ້ໄຂການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ລວມທັງ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ.

ມາດຕາ 4 ການອະທິບາຍຄຳສັບ

ຄຳສັບທີ່ນຳໃຊ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. **ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ** ໝາຍເຖິງ ຜົວ, ເມັຍ, ພໍ່, ແມ່, ລູກ, ອ້າຍ, ເອື້ອຍ, ນ້ອງ ແລະ ຜູ້ອື່ນ ທີ່ອາໄສຢູ່ນຳ ໂດຍໄດ້ຂຶ້ນສຳມະໂນຄົວ ລວມທັງຜູ້ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດພັກເຊົາຢ່າງ ຖືກຕ້ອງ;
2. **ເດັກ** ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບແປດປີ;
3. **ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ** ໝາຍເຖິງ ຜູ້ກະທຳ, ຜູ້ເມີນເສີຍ ຫຼື ລະເລີຍ ຊຶ່ງກຳໄໝ້ເກີດຄວາມເສັຍຫາຍຕໍ່ແມ່ຍິງ ຫຼື ເດັກທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ຈິດໃຈ, ທາງເພດ, ຊັບສິນ ຫຼື ເສດຖະກິດ;
4. **ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ** ໝາຍເຖິງ ແມ່ຍິງ ຫຼື ເດັກທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສັຍຫາຍ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ຈິດໃຈ, ທາງເພດ, ຊັບສິນ ຫຼື ເສດຖະກິດ ຈາກການກະທຳ, ການເມີນເສີຍ ຫຼື ລະເລີຍຂອງຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ;
5. **ການທາລຸນ** ໝາຍເຖິງ ພຶດຕິກຳ ທີ່ເປັນການທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ ຫຼື ຈິດໃຈຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເປັນຕົ້ນ ການເຕະ, ຕີ, ຜູກມັດ, ຂັງ, ໃຫ້ອິດອາຫານ, ບັງຄັບໃຫ້ອອກແຮງງານເກີນຂອບເຂດ, ນອກໃຈ, ລ່ວງລະເມີດທາງເພດຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
6. **ພຶດຕິກຳ** ໝາຍເຖິງ ການກະທຳ, ການເມີນເສີຍ ຫຼື ລະເລີຍ;
7. **ການກະທຳ** ໝາຍເຖິງ ການເຮັດ ແລະ ການເວົ້າ ຕົວຈິງ;
8. **ການເມີນເສີຍ ຫຼື ລະເລີຍ** ໝາຍເຖິງ ການບໍ່ເຮັດໃນສິ່ງທີ່ກົດໝາຍບອກໃຫ້ເຮັດ ຫຼື ໃນສິ່ງທີ່ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ຄວນປະຕິບັດຕໍ່ກັນ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍຕໍ່ຮ່າງກາຍ, ຈິດໃຈ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເປັນຕົ້ນ ການບໍ່ປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນ ໃນການເບິ່ງແຍງລ້ຽງດູລູກ ຫຼື ເດັກທີ່ຢູ່ໃນການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ, ການບໍ່ເບິ່ງແຍງດູແລ ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວໃນເວລາເຈັບເປັນ ຫຼື ເສັຍອົງຄະ;
9. **ການບັງຄັບຮ່ວມເພດ** ໝາຍເຖິງ ການກະທຳຂອງຜົວ ເພື່ອຮ່ວມເພດກັບເມັຍຕົນ ດ້ວຍການໃຊ້ກຳລັງ, ບັງຄັບ, ຂົ່ມຂູ່ ຊຶ່ງຜົນໃຈຂອງຜູ້ເປັນເມັຍ ຫຼື ໃນເວລາທີ່ເມັຍ ຢູ່ໃນສະພາບບໍ່ພ້ອມທີ່ຈະມີເພດສຳພັນ;
10. **ການຂົ່ມຂຶ້ນທຳຊຳເລົາ** ໝາຍເຖິງ ການໃຊ້ກຳລັງ, ໃຊ້ອາວຸດນາບຊູ່, ໃຊ້ຢາສະຫຼົບ, ໃຊ້ສິ່ງມືນເມົາ ຫຼື ໃຊ້ວິທີອື່ນ ທີ່ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຍິງ ຫຼື ເດັກ ຕົກຢູ່ໃນສະພາບບໍ່ສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງໄດ້ ເພື່ອທຳຊຳເລົາດ້ວຍການຂົ່ມຂຶ້ນໃຈຂອງ ຜູ້ຍິງ ຫຼື ເດັກ;
11. **ການຮ່ວມເພດກັບເດັກ** ໝາຍເຖິງ ທຸກການກະທຳທາງເພດຮ່ວມກັບເດັກຍິງ ຫຼື ເດັກຊາຍ ດ້ວຍການຕົວະຍົວະ, ຫຼອກລວງ, ຊວນເຊື້ອ, ຊີ້ຈ້າງ, ຈອບອອຍ ຫຼື ຮູບການອື່ນ ເພື່ອໃຫ້ເດັກສົມຍອມ ແລະ ປະຕິບັດຕາມ;
12. **ນັກສັງຄົມສົງເຄາະ** ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດ ຫຼື ແຕ່ງຕັ້ງຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດ ເພື່ອໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ;

13. ພະນັກງານສັງຄົມສົງເຄາະ ໝາຍເຖິງ ພະນັກງານ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ສັງກັດຢູ່ສະຫະພັນ ແມ່ຍິງ ແລະ ຂະແໜງການແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ຊຶ່ງເຮັດວຽກກ່ຽວກັບວຽກງານສັງຄົມ ສົງເຄາະ;

14. ການຈຳແນກຕໍ່ແມ່ຍິງ ໝາຍເຖິງ ການແບ່ງແຍກ, ການກົດກັ້ນ, ກົດໜ່ວງ ຫຼື ຈຳກັດ ບົນ ພື້ນຖານເຊື້ອຊາດ, ຜິວພັນ, ເພດ, ເຜົ່າ, ສາສະໜາ, ພາສາ, ການສຶກສາ, ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ, ສະຕິປັນຍາ, ຖານະທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສຸຂະພາບ, ຮູບຮ່າງ, ຄວາມພິການ ແລະ ດ້ານ ອື່ນຂອງແມ່ຍິງ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວບໍ່ໄດ້ຮັບສິດອັນຊອບທຳຂອງຕົນ;

15. ການຈຳແນກຕໍ່ເດັກ ໝາຍເຖິງ ການແບ່ງແຍກ, ການກົດກັ້ນ, ກົດໜ່ວງ ຫຼື ຈຳກັດ ບົນ ພື້ນຖານເຊື້ອຊາດ, ຜິວພັນ, ເພດ, ເຜົ່າ, ສາສະໜາ, ພາສາ, ການສຶກສາ, ຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດ, ສະຕິປັນຍາ, ຖານະທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສຸຂະພາບ, ຮູບຮ່າງ, ຄວາມພິການ, ຕົ້ນກຳເນີດ ແລະ ດ້ານອື່ນຂອງເດັກ, ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ສະມາຊິກອື່ນໃນຄອບຄົວຂອງເດັກ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ເດັກບໍ່ໄດ້ ຮັບສິດອັນຊອບທຳຂອງຕົນ;

16. ການໃຊ້ແຮງງານເດັກ ໝາຍເຖິງ ການຮັບເອົາເດັກຕໍ່ກວ່າເກນອາຍຸເຂົ້າເຮັດວຽກ, ໃຫ້ ເດັກເຮັດວຽກທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ຫຼື ຢູ່ສະຖານທີ່ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ, ໃຫ້ເດັກເຮັດວຽກເກີນໂມງ ຕາມທີ່ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍແຮງງານ ແລະ ລະບຽບການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

17. ການປ້ອງກັນ ໝາຍເຖິງ ການກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ວິທີການ, ຮູບການ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆ;

18. ການປົກປ້ອງ ໝາຍເຖິງ ການນຳໃຊ້ວິທີການ, ມາດຕະການ ເພື່ອໃຫ້ຢຸດເຊົາການໃຊ້ ຄວາມຮຸນແຮງ, ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ແກ້ໄຂ ຕາມຄວາມເປັນຈິງ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;

19. ລະຫຼ່າງໂທດ ໝາຍເຖິງ ການກະທຳຜິດທີ່ກົດໝາຍ ໄດ້ກຳນົດໂທດຕໍ່ນິວິຈານຕໍ່ໜ້າມະ ຫາຊົນ ຫຼື ໂທດປັບໃໝ.

ມາດຕາ 5 ນະໂຍບາຍຂອງລັດກ່ຽວກັບວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ລັດ ສົ່ງເສີມຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ, ສິດສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ, ປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະ ໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງແມ່ຍິງ, ຮັບປະກັນສິດທິພື້ນຖານຂອງເດັກ ດ້ວຍການສ້າງທຸກເງື່ອນໄຂໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງຮອບດ້ານ, ມີບົດບາດໃນຄອບຄົວ, ສັງຄົມ ແລະ ໃນເວທີການເມືອງ ເພື່ອເປັນ ກຳລັງແຮງສັງລວມໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດ.

ລັດ ຖືວ່າການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເປັນການກະທຳຜິດ, ຕ້ານທຸກຮູບແບບການ ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ອ້າງເຖິງ ຮີດຄອງປະເພນີ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອຖື ເປັນເຫດຜົນໃນ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ.

ລັດ ປະກອບບຸກຄະລາກອນ, ພາຫານະ, ວັດຖຸປະກອນ, ສະໜອງງົບປະມານ ເຂົ້າໃສ່ວຽກງານ ຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ.

ລັດ ເອົາໃຈໃສ່ໂຄສະນາ, ສຶກສາອົບຮົມ, ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງ ພາກລັດ, ເອກະຊົນ ທັງ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ຕະຫຼອດຮອດປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ແລະ ສົ່ງເສີມວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງຊາດ.

ມາດຕາ 6 ຫຼັກການກ່ຽວກັບວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມ ຫຼັກການພື້ນຖານ ດັ່ງນີ້:

1. ເອົາການປ້ອງກັນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເປັນຕົ້ນຕໍ, ເອົາການປົກ ປ້ອງ, ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ການແກ້ໄຂການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ລວມທັງການນຳໃຊ້ມາດຕະການ ເປັນສຳຄັນ;
2. ປະສານສົມທົບໃນການປ້ອງກັນ, ການປົກປ້ອງ, ການຊ່ວຍເຫຼືອ, ການແກ້ໄຂ ແລະ ການ ນຳໃຊ້ມາດຕະການ ໂດຍຖືເອົາຜົນປະໂຫຼດສູງສຸດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
3. ຖືສຳຄັນ, ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຟື້ຈາລະນາ ຄວາມຄິດເຫັນຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຕໍ່ທຸກບັນຫາ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
4. ປົກປ້ອງ, ຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍຢ່າງທັນການ, ສອດຄ່ອງກັບ ກົດໝາຍ, ຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ຄວາມສາມາດຕົວຈິງຂອງບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
5. ຮັບປະກັນການຮັກສາຄວາມລັບຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍ;
6. ເສີມຂະຫຍາຍບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ, ຊຸມຊົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທຸກພາກສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ.

ມາດຕາ 7 ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ກົດໝາຍ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ນຳໃຊ້ສຳລັບ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດທີ່ອາໄສຢູ່ໃນດິນແດນຂອງ ສປປ ລາວ.

ມາດຕາ 8 ການຮ່ວມມືສາກົນ

ລັດ ສົ່ງເສີມການພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກ ງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ດ້ວຍການແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ, ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ການຮ່ວມມືອື່ນ ລວມທັງປະຕິບັດສັນຍາສາກົນ ແລະ ສົນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ພາກທີ II
ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ
ໝວດທີ 1
ຮູບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ

ມາດຕາ 9 ຮູບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ

ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ມີ ສອງ ຮູບການ ດັ່ງນີ້:

1. ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໂດຍສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ;
2. ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໂດຍບຸກຄົນອື່ນ.

ມາດຕາ 10 ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໂດຍສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ

ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໂດຍສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ແມ່ນ ການກະທຳ, ການເມີນເສີຍ ຫຼື ລະເລີຍ ຂອງສະມາຊິກຜູ້ໃດໜຶ່ງໃນຄອບຄົວ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມອັນຕະລາຍ, ຄວາມເສັຍຫາຍ ຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກທີ່ເປັນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ຈິດໃຈ, ທາງເພດ, ຊັບສິນ ຫຼື ເສດຖະກິດ ໂດຍບໍ່ຂັ້ນກັບວ່າການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງດັ່ງກ່າວ ຈະເກີດຂຶ້ນຢູ່ສະຖານທີ່ໃດກໍຕາມ.

ມາດຕາ 11 ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໂດຍບຸກຄົນອື່ນ

ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໂດຍບຸກຄົນອື່ນ ແມ່ນ ການກະທຳ, ການເມີນເສີຍ ຫຼື ລະເລີຍ ຂອງບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນອື່ນ ທີ່ບໍ່ແມ່ນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ຂອງຕົນຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ລວມທັງການກະທຳຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່, ພະນັກງານ ຊຶ່ງກໍ່ໃຫ້ ເກີດຄວາມອັນຕະລາຍ, ຄວາມເສັຍຫາຍ ຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ຈິດໃຈ, ທາງເພດ, ຊັບສິນ ຫຼື ເສດຖະກິດ ຢູ່ສະຖານທີ່ຊຸມຊົນ, ສະຖານທີ່ສາທາລະນະ, ສະຖານທີ່ເຮັດວຽກ, ສະຖານການສຶກສາ, ສະຖານທີ່ລ້ຽງເດັກ ແລະ ສະຖານທີ່ອື່ນ.

ໝວດທີ 2
ປະເພດການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ມາດຕາ 12 ປະເພດການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ມີ ສີ່ ປະເພດ ດັ່ງນີ້:

1. ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຮ່າງກາຍ;
2. ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຈິດໃຈ;
3. ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ;

4. ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຊັບສິນ ຫຼື ເສດຖະກິດ.

ມາດຕາ 13 ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຮ່າງກາຍ

ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຮ່າງກາຍ ແມ່ນ ການກະທຳໂດຍເຈດຕະນາ ເປັນຕົ້ນ ການທາລຸນ, ການທໍລະມານ, ການຕົບຕີ, ການເຕະ, ການຊຸກ, ການຍູ້, ການໂຍນເດັກຖົ່ມ ຊຶ່ງພາໃຫ້ ບາດເຈັບ, ມີຮອຍຊຳ ຫຼື ບາງກໍລະນີອາດຈະບໍ່ເຫັນຮ່ອງຮອຍຂອງການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ເປັນບ້າເສ້ຍຈິດ, ເສ້ຍອົງຄະ ຫຼື ເສ້ຍຊີວິດ.

ມາດຕາ 14 ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຈິດໃຈ

ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຈິດໃຈ ແມ່ນ ການກະທຳ, ການເມີນເສີຍ ຫຼື ລະເລີຍ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ຈິດໃຈຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເປັນຕົ້ນ ການມີເມັຍຫຼາຍຄົນ, ການໝິ່ນປະໝາດ, ການນິນທາ, ການໃສ່ຮ້າຍ, ການປ້ອຍດ່າ, ການປະຈານ, ການບໍ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ, ການທຳມິດສະຈານ, ການປ່ອຍປະ, ການລຳອຽງ, ການຈຳແນກ, ການແຍກຈາກໝູ່ເພື່ອນ ຫຼື ຄອບຄົວ, ການບໍ່ໃຫ້ກຽດ, ບໍ່ນັບຖື, ການເຍາະເຍີ້ຍສຽດສີ, ການກົດກັ້ນ, ການບັງຄັບ ຫຼື ການຂົ່ມຂູ່ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ ເສື່ອມເສ້ຍຊື່ສຽງ, ກຽດສັກສີ, ອັບອາຍ, ຂາດຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ, ເສ້ຍສຸຂະພາບຈິດ, ຊົມເສົ້າ ຫຼື ຂ້າຕົວຕາຍ.

ມາດຕາ 15 ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ

ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ແມ່ນ ການກະທຳ ຫຼື ຄວາມພະຍາຍາມກະທຳ ທີ່ກໍ່ຄວາມເສ້ຍຫາຍຕໍ່ສິດທິທາງເພດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເປັນຕົ້ນ ການຂົ່ມຂືນທຳຊຳເລົາ, ການບັງຄັບຮ່ວມເພດ, ການທຳລາມິກ, ການທຳອະນາຈານ, ການກະທຳທີ່ຫຼົງຫຼາຍທາງເພດ, ການເວົ້າຈາ ຫຼື ການສຳຜັດໃນລັກສະນະທາງເພດ ຊຶ່ງບໍ່ເປັນທີ່ຕ້ອງການຂອງຜູ້ຮັບຟັງ ຫຼື ຜູ້ຖືກສຳຜັດ ຫຼື ການສົ່ງຜູ້ຍິງ ຫຼື ເດັກໃຫ້ບຸກຄົນອື່ນ ເພື່ອເປົ້າໝາຍທາງເພດ.

ມາດຕາ 16 ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຊັບສິນ ຫຼື ເສດຖະກິດ

ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຊັບສິນ ຫຼື ເສດຖະກິດ ແມ່ນ ການກະທຳ, ການເມີນເສີຍ ຫຼື ລະເລີຍທີ່ກໍ່ຄວາມເສ້ຍຫາຍຕໍ່ຊັບສິນຂອງຄອບຄົວ, ຊັບສິນທີ່ເປັນກຳມະສິດຮ່ວມກັນ, ຊັບສິນສ່ວນຕົວ ຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ສູນເສ້ຍໂອກາດໃນການສ້າງລາຍໄດ້ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດອື່ນທາງເສດຖະກິດ ເປັນຕົ້ນ ການທຳລາຍ, ຈູດເຜົາ, ມ້າງເພເຮືອນຊານ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ, ການຊຸກເຊື່ອງ, ການຄອບຄອງ, ໂອນ, ນຳໃຊ້ ຫຼື ແບ່ງປັນຊັບສິນ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ການໃຫ້ຄ່າແຮງງານ ຫຼື ປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ບໍ່ເທົ່າທຽມກັບເພດຊາຍ, ການກົດກັ້ນບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຫຼື ເຄື່ອນໄຫວວຽກງານໃດໜຶ່ງ ທັງໆທີ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ມີເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມສາມາດ.

ມາດຕາ 17 ພຶດຕິກຳທີ່ເປັນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ພຶດຕິກຳທີ່ເປັນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ການທຳລຸນ, ການທໍລະມານ, ການທຸບຕີ, ການບັງຄັບ, ການຂົ່ມຂູ່, ການໂຍນເດັກຖິ້ມ, ການກະທຳທີ່ຫຍາບຊ້າ ຫຼື ການປະພຶດອື່ນໂດຍເຈດຕະນາ ທີ່ແຕະຕ້ອງຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ ຫຼື ຈິດໃຈ;
2. ການນິນທາ, ການໃສ່ຮ້າຍ, ການປ້ອຍດ່າ, ການເຍາະເຍີ້ຍສຽດສີ, ການໝິ່ນປະໝາດ ຫຼື ການປະພຶດອື່ນ ໂດຍເຈດຕະນາ ທີ່ເຮັດໃຫ້ເສື່ອມເສ້ຍຊື່ສຽງ, ກຽດສັກສີ ຫຼື ຈິດໃຈ;
3. ການຈຳແນກ, ການເຮັດໃຫ້ໂດດດ່ຽວ, ການໄລ່ອອກຈາກທີ່ພັກອາໄສ ຫຼື ໃຫ້ອອກຈາກ ວຽກ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ສ້າງຄວາມກົດດັນທາງດ້ານຈິດຕະສາດ;
4. ການບໍ່ໃຫ້ໂອກາດ, ການກົດກັນການປະຕິບັດໜ້າທີ່, ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານທາງ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຫຼື ກົດກັນການປະຕິບັດສິດ ແລະ ພັນທະຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;
5. ການທຳລາມິກ, ການທຳອະນາຈານ, ການເຜີຍແຜ່ສິ່ງລາມິກ, ການທຳມິດສະຈານ, ການບັງຄັບຮ່ວມເພດ, ການຮ່ວມເພດກັບເດັກ, ການຂົ່ມຂືນທຳຊຳເລົາ, ການບັງຄັບເປັນໂສເພນີ, ການຄ້າໂສເພນີ ຫຼື ການລ່ວງລະເມີດທາງເພດດ້ວຍຮູບການອື່ນ;
6. ການລັກພາຕົວ, ການບັງຄັບໃຫ້ແຕ່ງດອງ ຫຼື ຢ່າຮ້າງ, ການກົດກັນການແຕ່ງດອງ ຫຼື ຢ່າຮ້າງ, ການແຕ່ງດອງແລ້ວນຳໄປຂາຍ;
7. ການບໍ່ປະຕິບັດພັນທະໃນການເບິ່ງແຍງລ້ຽງດູ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມລູກ, ບໍ່ຊ່ວຍກັນທຳ ມາຫາກິນ ຫຼື ການບໍ່ເບິ່ງແຍງດູແລເດັກ ທີ່ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
8. ການຄອບຄອງ, ຍ້າຍ, ໂອນ, ນຳໃຊ້, ແບ່ງປັນ, ຍິດ, ຊຸກເຊື່ອງ ຫຼື ການທຳລາຍຊັບ ໂດຍ ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
9. ການໃຊ້ແຮງງານເດັກ, ການບັງຄັບໃຫ້ ອອກແຮງງານ ຫຼື ໃຫ້ປະກອບສ່ວນທາງດ້ານ ການເງິນ;
10. ການປະພຶດອື່ນທີ່ເປັນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ.

ພາກທີ III

ການປ້ອງກັນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ມາດຕາ 18 ການປ້ອງກັນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ການປ້ອງກັນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ການປູກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ;
2. ການສົ່ງເສີມຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ສິດສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ;
3. ການສົ່ງເສີມສິດທິເດັກ;
4. ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

5. ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ;
6. ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງການຈັດຕັ້ງໃນສັງຄົມ;
7. ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ;
8. ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແມ່ຍິງ;
9. ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ຊາຍ.

ມາດຕາ 19 ການປູກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ

ການປູກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເປັນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງລັດ, ຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ທຸກພາກສ່ວນໃນສັງຄົມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ທົ່ວປວງຊົນຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈ ແນໃສ່ປ່ຽນແປງ ການປະພຶດ, ວັດທະນະທຳ, ຮີດຄອງປະເພນີ, ຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ທັດສະນະຄະຕິ ທີ່ເປັນການໝົ່ນປະໝາດ, ຈຳແນກ ແລະ ກົດໜ່ວງຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ.

ການປູກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ດຳເນີນດ້ວຍຫຼາຍຮູບການ ແລະ ວິທີການ ເປັນຕົ້ນ ສັບຊ້ອນເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການສຶກສາ, ການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ທາງກວ້າງ ແລະ ທາງເລິກ ແລະ ການສ້າງກິດຈະກຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ.

ມາດຕາ 20 ການສົ່ງເສີມ ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ສິດສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ

ການສົ່ງເສີມ ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ສິດສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ເປັນມາດຕະການໜຶ່ງຂອງລັດ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ຍິງ-ຊາຍມີຄຸນຄ່າ ແລະ ໄດ້ຮັບໂອກາດເທົ່າທຽມກັນທາງດ້ານການເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ການສຶກສາ, ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ, ຄອບຄົວ, ການປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແລະ ການຕ່າງປະເທດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍ.

ການສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ແມ່ຍິງຮູ້ຈັກສິດຂອງຕົນ ແລະ ເປັນເຈົ້າການໃນການນຳໃຊ້ສິດດັ່ງກ່າວ ລວມທັງ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານເສດຖະກິດໃຫ້ແມ່ຍິງ ດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ, ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ, ການພັດທະນາສີມືແຮງງານ ແລະ ແຫຼ່ງທຶນທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອໃຫ້ແມ່ຍິງມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ມີຊີວິດທີ່ດີ.

ມາດຕາ 21 ການສົ່ງເສີມສິດທິເດັກ

ການສົ່ງເສີມສິດທິເດັກ ເປັນມາດຕະການຂອງລັດ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ເດັກໄດ້ຮັບສິດ ແລະ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຈາກການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງໃນຄອບຄົວ ແລະ ສະຖານທີ່ອື່ນ ດ້ວຍການສ້າງສະຕິສຳນຶກກ່ຽວກັບສິດທິຂອງເດັກ, ການເບິ່ງແຍງລ້ຽງດູ, ການສຶກສາ, ການພັດທະນາ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຕາມໄວອາຍຸທີ່ເໝາະສົມຂອງເດັກ.

ມາດຕາ 22 ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານຕົ້ນ ແລະ ສະກັດກັ້ນ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເປັນຕົ້ນ ຄະນະໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ, ໜ່ວຍງານໃຫ້ ຄຳປຶກສາ, ຕາໜ່ວງ ຫຼື ຄະນະກຳມະການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການ ຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ສານປະຊາຊົນ ດ້ວຍການ ບຳລຸງ, ສ້າງ, ຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສຳມະນາແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບວຽກງານ ດັ່ງກ່າວ ພ້ອມກັນນັ້ນ ລັດ ແລະ ສັງຄົມ ປະກອບບົງບປະມານ, ທຶນຮອນ, ບຸກຄະລາກອນ, ວັດຖຸປະ ກອນ ແລະ ພາຫະນະຢ່າງເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 23 ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເປັນ ວຽກທີ່ສຳຄັນ ເພື່ອໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ແຜນການກ່ຽວກັບການຕົ້ນ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ.

ມາດຕາ 24 ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງການຈັດຕັ້ງໃນສັງຄົມ

ການຈັດຕັ້ງທຸກພາກສ່ວນໃນສັງຄົມ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການປ້ອງກັນການໃຊ້ຄວາມ ຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ດ້ວຍການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສົ່ງເສີມສິດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ, ໃນການປູກຈິດສຳນຶກ, ໃນການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ເຂົ້າ ຮ່ວມກິດຈະກຳກ່ຽວກັບການຕົ້ນ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍເປັນເຈົ້າການໃນການປະສານສົມທົບ, ຮ່ວມມື ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ.

ມາດຕາ 25 ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ

ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການສຶກສາອົບຮົມ, ຕັກເຕືອນສະມາຊິກອື່ນ ໃນຄອບຄົວຕົນ ໃຫ້ເຄົາລົບສິດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ, ສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແລະ ຕ້ານທຸກພຶດຕິກຳທີ່ເປັນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງໃນຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍສົ່ງເສີມ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໃນຄອບຄົວ ໃຫ້ມີການພັດທະນາຢ່າງຮອບດ້ານ.

ມາດຕາ 26 ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແມ່ຍິງ

ແມ່ຍິງ ຕ້ອງເປັນເຈົ້າການພັດທະນາຕົນເອງ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ຈິດໃຈ, ຄຸນສົມບັດ, ມາລະຍາດ, ການສຶກສາ, ວິຊາຊີບ ແລະ ສີມືແຮງງານ, ຍົກສູງບົດບາດຂອງຕົນ

ທາງດ້ານການເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ, ປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແລະ ການຕ່າງປະເທດ.

ແມ່ຍິງ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ເປັນເຈົ້າການໃນການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ອັນຊອບທຳຂອງຕົນ ແລະ ຂອງແມ່ຍິງດ້ວຍກັນ, ຊຸກຍູ້ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມວຽກງານປ້ອງກັນການໃຊ້ ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍບໍ່ໃຫ້ເອົາຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີ ເປັນສິ່ງກົດໜ່ວງຕົນເອງ.

ມາດຕາ 27 ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ຊາຍ

ຜູ້ຊາຍ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ເປັນເຈົ້າການໃນການປ້ອງກັນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ, ປັບປຸງພຶດຕິກຳ ແລະ ຍຸດຕິການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ມີທັດສະນະຄະຕິທີ່ດີ, ເຄົາລົບສິດສ່ວນບຸກຄົນຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ, ຮັບຮູ້ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນ ເພື່ອໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໄດ້ໃຊ້ສິດສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແລະ ສິດທິເດັກ ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍບໍ່ໃຫ້ເອົາຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີ ເປັນຂໍ້ອ້າງເພື່ອໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ.

ຜູ້ຊາຍ ຕ້ອງເປັນເຈົ້າການໃນການໂຄສະນາ, ຊວນເຊື່ອ, ສ້າງສະຕິໃນການຕ້ານ ແລະ ສະ ກັດກັນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ.

ພາກທີ IV

ການປົກປ້ອງ, ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ມາດຕະການປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ

ໝວດທີ 1

ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ

ມາດຕາ 28 ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍໃນເບື້ອງຕົ້ນ

ສະມາຊິກຄອບຄົວ, ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ພົບເຫັນ ຫຼື ຮູ້ເຫດການ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຕ້ອງໃຫ້ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຕາມລັກ ສະນະຂອງຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນຮີບດ່ວນດ້ວຍວິທີການເຂົ້າໄປຫ້າມ, ກົດກັນການໃຊ້ ຄວາມຮຸນແຮງ, ສຶກສາອົບຮົມຄູ່ກໍລະນີດ້ວຍຕົນເອງ ຫຼື ຮ້ອງຂໍໃຫ້ບຸກຄົນ, ການຈັດຕັ້ງອື່ນ ເຂົ້າມາ ຊ່ວຍເຫຼືອຢ່າງທັນການ. ໃນກໍລະນີການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ເຮັດໃຫ້ມີການບາດເຈັບ ຕ້ອງນຳສົ່ງຄົນເຈັບ ໄປໂຮງໝໍ.

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຖືກຮ້ອງຂໍໃຫ້ປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ກໍຕ້ອງໃຫ້ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອບົນພື້ນຖານຄວາມສາມາດຂອງຕົນ ຕາມວິທີການທີ່ໄດ້ກ່າວມາ ໃນວັກເທິງນີ້. ຜູ້ໃຫ້ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍດ້ວຍຄວາມບໍລິສຸດໃຈ ຈະໄດ້ຮັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ.

ມາດຕາ 29 ການແຈ້ງ ຫຼື ລາຍງານ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຮູ້ ຫຼື ໄດ້ເຫັນກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຕ້ອງແຈ້ງ ຫຼື ລາຍງານເຫດການໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ການຈັດຕັ້ງບ່ອນ ເກີດເຫດ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງ, ຕາໜ່າງ ຫຼື ຄະນະກຳມະການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດໃນທັນທີ.

ຖ້າແພດ, ຜູ້ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບສຸຂະພາບ, ຄູ, ອາຈານ, ຜູ້ເບິ່ງແຍງດູແລເດັກ ຫຼື ພະນັກງານ ວິຊາການອື່ນທີ່ປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຫາກພົບເຫັນ ຫຼື ຮູ້ເຫດການກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຕ້ອງແຈ້ງ ຫຼື ລາຍງານຕໍ່ ການຈັດຕັ້ງຂອງຕົນ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດ ບ່ອນເກີດເຫດ.

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫາກເປັນເດັກນັ້ນ ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບການລາຍງານ ຕ້ອງປະ ສານສົມທົບກັບຕາໜ່າງ ຫຼື ຄະນະກຳມະການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມໃນການປົກ ປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກຢ່າງທັນການ.

ມາດຕາ 30 ການຕອບສະໜອງ ແລະ ການສົ່ງຕໍ່

ການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດ ທີ່ໄດ້ຮັບການລາຍງານ ຫຼື ແຈ້ງຄວາມກ່ຽວກັບການໃຊ້ ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຕ້ອງຮັບຮ້ອນເຂົ້າໄປສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ເພື່ອຍຸດຕິການໃຊ້ ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ສອບຖາມ, ສຳພາດ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ປະເມີນສະພາບຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ຖ້າຈຳເປັນ ກໍໃຫ້ປະສານງານກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສົ່ງ ຕໍ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ເດັກທີ່ຕິດຕາມ ຖ້າຫາກມີ ແນໃສ່ໃຫ້ພວກກ່ຽວໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ຈຳເປັນຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 32 ຂອງກົດໝາຍ ສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 31 ສິດຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ

- ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:
1. ຮ້ອງຂໍ ຫຼື ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, ບຸກຄົນທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງ, ອົງ ການປົກຄອງບ້ານ, ການຈັດຕັ້ງບ່ອນຕົນ ຫຼື ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງສັງກັດຢູ່, ສະຫະພັນແມ່ຍິງ, ຕາໜ່າງ ຫຼື ຄະນະກຳມະການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດ ຫຼື ອົງການອື່ນທີ່ມີສິດອຳນາດ;
  2. ໄດ້ຮັບການເຄົາລົບສິດ, ຖືກປະຕິບັດດ້ວຍຄວາມເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ວິທີການທີ່ເປັນມິດ;
  3. ແຈ້ງກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດ, ສະ ຫະພັນແມ່ຍິງ ຫຼື ຕາໜ່າງ ຫຼື ຄະນະກຳມະການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ເພື່ອໃຫ້ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອ ຫຼື ດຳເນີນຄະດີຕໍ່ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ;
  4. ເລືອກຮູບການແກ້ໄຂການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 47 ຂອງ ກົດໝາຍສະບັບນີ້;
  5. ຮ້ອງຂໍ ແລະ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ເນື່ອງຈາກຕົນ ໄດ້ຖືກບັງຄັບ, ຂົ່ມຂູ່ ຫຼື ໄດ້ຮັບຄວາມ ອັນຕະລາຍທຸກຮູບແບບ ລວມທັງສະມາຊິກຄອບຄົວ ຫຼື ເດັກທີ່ຕິດຕາມ;

6. ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ຈຳເປັນ ເປັນຕົ້ນ ການໃຫ້ຄຳປຶກສາ, ທີ່ພັກເຊົາທີ່ປອດໄພຊົ່ວຄາວ, ດ້ານການແພດ, ດ້ານກົດໝາຍ, ການສຶກສາ, ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ແລະ ການກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ;

7. ໄດ້ຮັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ຄ່າປົວແປງຈິດໃຈ;

8. ໄດ້ຮັບການຮັກສາຄວາມລັບ;

9. ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຈາກລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງສັງຄົມຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;

10. ມີສິດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ.

ມາດຕາ 32 ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ຈຳເປັນ

ເມື່ອພົບເຫັນ ຫຼື ໄດ້ຮັບການລາຍງານກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງແລ້ວ ຂະແໜງການ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງໃຫ້ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ເດັກ ທີ່ຕິດຕາມດ້ານຕ່າງໆ ດັ່ງນີ້:

1. ສັງຄົມສົງເຄາະ;
2. ການໃຫ້ຄຳປຶກສາ;
3. ທີ່ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວທີ່ປອດໄພ;
4. ການເບິ່ງແຍງລ້ຽງດູເດັກ;
5. ການແພດ;
6. ກົດໝາຍ;
7. ເສດຖະກິດ;
8. ການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ;
9. ການກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ.

ມາດຕາ 33 ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານສັງຄົມສົງເຄາະ

ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານສັງຄົມສົງເຄາະ ສາມາດດຳເນີນໄດ້ໃນທຸກໄລຍະທີ່ມີການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຊຶ່ງພະນັກງານສັງຄົມສົງເຄາະ ຫຼື ນັກສັງຄົມສົງເຄາະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດັ່ງນີ້:

1. ປະເມີນສະພາບຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ເປັນຕົ້ນ ຄວາມສ່ຽງ, ການພັດທະນາ ແລ້ວສ້າງແຜນການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ;
2. ປະສານງານກັບເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອໃຫ້ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ຕິດຕາມການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອດັ່ງກ່າວ;
3. ລາຍງານສະພາບກ່ຽວກັບຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ສະເໜີວິທີທາງແກ້ໄຂໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

4. ເຂົ້າຮ່ວມໃນການສຳພາດ, ການເອົາຄຳໃຫ້ການ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ຕິດຕາມການໄກ່ ເກ້ຍ ແລະ ການດຳເນີນຄະດີທີ່ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ.

ມາດຕາ 34 ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການໃຫ້ຄຳປຶກສາ

ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການໃຫ້ຄຳປຶກສາ ເປັນຕົ້ນ ກ່ຽວກັບຈິດໃຈ, ກົດໝາຍ ແລະ ສຸຂະພາບ ໃຫ້ດຳເນີນໃນທຸກໄລຍະ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາອັນເນື່ອງມາຈາກການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ລວມທັງ ການສະໜອງຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບສິດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ແລະ ສິດຂອງຜູ້ ຖືກເຄາະຮ້າຍ.

ມາດຕາ 35 ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານທີ່ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວທີ່ປອດໄພ

ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ແຍກອອກຈາກຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຊຶ່ງບໍ່ມີທີ່ພັກ ອາໄສ ແລະ ເດັກທີ່ຕິດຕາມ ຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານທີ່ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວທີ່ປອດໄພ ຈາກສະຫະ ພັນແມ່ຍິງ ແລະ ຂະແໜງການແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບພາກ ສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ ອາຫານ, ຢາປົວພະຍາດ, ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ສອຍ ທີ່ຈຳເປັນ ຕາມຄວາມເປັນຈິງ.

ມາດຕາ 36 ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການເບິ່ງແຍງລ້ຽງດູເດັກ

ເດັກທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຈາກການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ດ້ວຍການກະທຳຂອງພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງ ຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການເບິ່ງແຍງລ້ຽງດູ ຈາກຂະແໜງການແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການ ສັງຄົມ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຖ້າຫາກວ່າການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງນັ້ນ ມີຄວາມ ສ່ຽງຈະສືບຕໍ່ ແລະ ຍາດພັນອງ ກໍບໍ່ມີເງື່ອນໄຂທີ່ຈະເບິ່ງແຍງລ້ຽງດູເດັກ.

ມາດຕາ 37 ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການແພດ

ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສັຍຫາຍທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ຫຼື ຈິດໃຈ ຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍ ເຫຼືອດ້ານການແພດ ດັ່ງນີ້:

1. ໄດ້ຮັບການກວດ, ປິ່ນປົວ ແລະ ຍັງຍືນສຸຂະພາບ;
2. ໄດ້ຮັບຄຳປຶກສາແນະນຳດ້ານສຸຂະພາບຈິດ ແລະ ຈິດບຳບັດ.

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍເປັນແມ່ຍິງນັ້ນ ການກວດສຸຂະພາບໃຫ້ດຳເນີນໂດຍແພດຍິງ, ຖ້າກວດໂດຍແພດຊາຍ ກໍໃຫ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງນັກສັງຄົມສົງເຄາະຜູ້ຍິງ ຫຼື ພະຍາບານຍິງ.

ໃນກໍລະນີ ເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການກວດສຸຂະພາບດ້ານນິຕິທະຍາ ຕ້ອງ ໄດ້ຮັບຄຳເຫັນດີຈາກຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍເສັຍກ່ອນ.

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍເປັນເດັກທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບປີ ໃຫ້ມີການຕົກລົງເຫັນດີຈາກ ພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງ.

ຜົນກວດດ້ານການແພດ ແລະ ຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຕ້ອງຮັກສາເປັນຄວາມລັບ ເວັ້ນ
ເສັຍແຕ່ການສະໜອງໃຫ້ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດຂອງລັດ.

ມາດຕາ 38 ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານກົດໝາຍ

ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານກົດໝາຍ ດ້ວຍການໄດ້ຮັບຄຳປຶກສາ, ຄຳແນະ
ນຳດ້ານກົດໝາຍ, ມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ເປັນຕົວແທນໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ
ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນ.

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ບໍ່ຮູ້ພາສາລາວ ກໍສາມາດໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຜູ້ແປພາສາ
ໃນເວລາທີ່ຮ້ອງຂໍ ລວມທັງການແປເອກະສານທາງກົດໝາຍທີ່ຈຳເປັນ.

ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ທີ່ເປັນຜູ້ທຸກຍາກ ຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານກົດໝາຍໂດຍບໍ່ເສັຍຄ່າ.

ມາດຕາ 39 ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເສດຖະກິດ

ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍທີ່ທຸກຍາກ ຫຼື ບໍ່ມີເງື່ອນໄຂທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ
ດ້ານເສດຖະກິດຈາກຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ ການຊ່ວຍເຫຼືອເບື້ອງຕົ້ນ
ດ້ານການເງິນ, ການເຂົ້າຫາແຫຼ່ງທຶນ ຫຼື ການປະກອບອາຊີບໃດໜຶ່ງ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ສາມາດ
ເຄື່ອນໄຫວຫາລ້ຽງຊີບ ແລະ ກຸ້ມຕົນເອງທາງດ້ານເສດຖະກິດ.

ມາດຕາ 40 ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ

ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ທີ່ເປັນເດັກ, ແມ່ຍິງທີ່ກຳລັງສຶກສາຢູ່ ຫຼື ເດັກທີ່ຕິດຕາມມານຳຜູ້ຖືກເຄາະ
ຮ້າຍ ຕ້ອງໄດ້ຮັບໂອກາດໃນການສືບຕໍ່ສຶກສາຢູ່ໂຮງຮຽນ ຫຼື ສະຖານການສຶກສາ ບ່ອນຜູ້ກ່ຽວຮຽນຢູ່ ຫຼື
ຢູ່ໂຮງຮຽນ ຫຼື ສະຖານການສຶກສາອື່ນ ທີ່ມີຄວາມປອດໄພ ຊຶ່ງຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
ແລະ ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຕາມເງື່ອນໄຂຕົວ
ຈິງ.

ສຳລັບ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ທີ່ບໍ່ມີເງື່ອນໄຂສຶກສາຕໍ່ ກໍມີສິດໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບໃດ
ໜຶ່ງ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວມີວຽກເຮັດງານທຳ, ມີລາຍຮັບ ແລະ ຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນ ຊຶ່ງ
ຂະແໜງການແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ສົມທົບກັບຂະແໜງການ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນ
ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 41 ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ

ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ ຊຶ່ງພະນັກ
ງານສັງຄົມສົງເຄາະ, ນັກສັງຄົມສົງເຄາະ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງປະເມີນສະພາບຜູ້ຖືກເຄາະ
ຮ້າຍ, ຄອບຄົວ, ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍດຳລົງຊີວິດຢູ່. ຖ້າເຫັນວ່າຜູ້
ຖືກເຄາະຮ້າຍ ມີຄວາມພ້ອມໃນການກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວ, ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມເດີມ

ແລ້ວ ພະນັກງານສັງຄົມສົງເຄາະ, ນັກສັງຄົມສົງເຄາະ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງປະສານກັບເຈົ້າໜ້າທີ່ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອນຳສົ່ງຜູ້ກ່ຽວກັບຄົນ ແລະ ມີການຕິດຕາມ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

ໃນກໍລະນີຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ບໍ່ສາມາດກັບຄືນ ຫຼື ບໍ່ຢາກກັບຄືນນັ້ນ ພະນັກງານສັງຄົມສົງເຄາະ ຫຼື ນັກສັງຄົມສົງເຄາະ ຕ້ອງປະສານກັບເຈົ້າໜ້າທີ່ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າ ຊອກຫາ ສະຖານທີ່ທີ່ປອດໄພ ແລະ ເໝາະສົມໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຕາມເງື່ອນໄຂຕົວຈິງ.

ໝວດທີ 2

ມາດຕະການປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ

ມາດຕາ 42 ມາດຕະການປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ

ໃນທຸກໄລຍະຂອງການແກ້ໄຂການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງມີມາດຕະການປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ.

ມາດຕະການປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ບໍ່ໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ມີເງື່ອນໄຂໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຕື່ມອີກ;
2. ໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຍຸດຕິ ການນາບຊູ່, ກໍ່ກວນຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫຼື ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວຂອງຜູ້ກ່ຽວ;
3. ໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຕອບສະໜອງດ້ານການເງິນ ແກ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ລວມທັງການນຳໃຊ້ພາຫານະ ແລະ ຊັບສິ່ງຂອງ ທີ່ຈຳເປັນ;
4. ບໍ່ໃຫ້ຂາຍ, ໂອນ, ທຳລາຍ ຊັບສິນທີ່ເປັນກຳມະສິດຮ່ວມ ຫຼື ສິນສົມສ້າງ;
5. ໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ເຂົ້າບຳບັດ ຖ້າເຫັນວ່າຜູ້ກ່ຽວຫາກ ຕິດເຄື່ອງຕື່ມທີ່ມີທາດເຫຼົ້າ, ຕິດຢາເສບຕິດ;
6. ກັກຕົວ, ຈັບຕົວ ຫຼື ກັກຂັງ ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ແລ້ວດຳເນີນຄະດີຕາມກົດໝາຍ;
7. ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ທີ່ພັກເຊົາທີ່ປອດໄພ, ດ້ານການແພດ, ດ້ານກົດໝາຍ, ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ແລະ ການສຶກສາ, ການກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມແກ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ;
8. ນຳໃຊ້ມາດຕະການປົກປ້ອງອື່ນທີ່ເຫັນວ່າຈຳເປັນ.

ມາດຕາ 43 ການຮ້ອງຂໍ ຫຼື ສະເໜີນຳໃຊ້ມາດຕະການປົກປ້ອງ

ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ຜູ້ຕາງໜ້າ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງຂອງຜູ້ກ່ຽວ ທີ່ເຫັນວ່າຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ມີຄວາມສ່ຽງຈະຖືກໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງອີກ ຫຼື ຈະມີໄພອັນຕະລາຍ ສາມາດຍື່ນຄຳຮ້ອງຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ ຫຼື ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອພິຈາລະນານຳໃຊ້ມາດຕະການປົກປ້ອງຢ່າງທັນການ.

ການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ຮັບການລາຍງານ ຫຼື ແຈ້ງຄວາມກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຕ້ອງສະເໜີຕໍ່ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອພິຈາລະນານຳໃຊ້ມາດຕະການປົກປ້ອງ.

ເມື່ອໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງ ຫຼື ຄຳສະເໜີແລ້ວ ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງພິຈາລະນາອອກຄຳສັ່ງປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ສາມວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງ ຫຼື ຄຳສະເໜີເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 44 ມາດຕະການປົກປ້ອງຮີບດ່ວນ

ເມື່ອໄດ້ຮັບການລາຍງານ ຫຼື ແຈ້ງຄວາມກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນຂອງຕ່າງໆ ຕ້ອງໄປຍັງສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ປະເມີນສະພາບຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະເກີດມີການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງອີກ ຖ້າເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຮີບດ່ວນ ກໍສາມາດນຳໃຊ້ມາດຕະການປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ເດັກທີ່ຕິດຕາມມາໂດຍທັນທີ.

ພາກທີ V

ຂໍ້ຫ້າມ

ມາດຕາ 45 ຂໍ້ຫ້າມສຳລັບເຈົ້າໜ້າທີ່ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຫ້າມ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີ ພຶດຕິກຳໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ສວຍໃຊ້ການເຄື່ອນໄຫວຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເພື່ອຫາຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຕົວ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
2. ເມີນເສີຍ, ປົດບັງ, ບໍ່ແກ້ໄຂ ຫຼື ແກ້ໄຂການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;
3. ເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
4. ລຳອຽງ ໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່;
5. ສວຍໃຊ້ອິດທິພົນຂອງຕົນ ຕໍ່ບຸກຄົນອື່ນ;
6. ມີພຶດຕິກຳອື່ນທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ.

ມາດຕາ 46 ຂໍ້ຫ້າມສຳລັບບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງອື່ນ

ຫ້າມ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງອື່ນ ມີພຶດຕິກຳໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 17 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
2. ບັງຄັບ, ຊຸກຍູ້, ຍຸ່ແຍ່ ຫຼື ຊ່ວຍເຫຼືອບຸກຄົນອື່ນໃຫ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ;
3. ແກ້ແຄ້ນ, ຂົ່ມຂູ່ວ່າຈະແກ້ແຄ້ນຜູ້ໃຫ້ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ;

4. ກົດກັ້ນຜູ້ພົບເຫັນໃນການໃຫ້ການ ຫຼື ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືໃນການແກ້ໄຂການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ;
5. ເອົາບຽບຝ່າຍກົງກັນຂ້າມ ຫຼື ເຂົ້າຂ້າງຍາດພີ່ນ້ອງ ແລະ ໝູ່ເພື່ອນຂອງຕົນ;
6. ມີພຶດຕິກຳອື່ນທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ.

ພາກທີ VI

ການແກ້ໄຂການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ມາດຕາ 47 ຮູບການແກ້ໄຂການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ການແກ້ໄຂການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ດຳເນີນດ້ວຍ ສອງຮູບການ ດັ່ງນີ້:

1. ການສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມ ຫຼື ການໄກ່ເກ້ຍ;
2. ການດຳເນີນຄະດີ.

ສຳລັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ທີ່ມີຜົນເສັຍຫາຍບໍ່ຫຼວງຫຼາຍ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ສາມາດເລືອກເອົາຮູບການແກ້ໄຂໃດໜຶ່ງ ແຕ່ໃນກໍລະນີການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທີ່ມີຜົນເສັຍຫາຍຫຼວງຫຼາຍ ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນຄະດີຕໍ່ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ.

ໝວດທີ 1

ການສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມ ຫຼື ການໄກ່ເກ້ຍ

ມາດຕາ 48 ການສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມ

ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ທີ່ມີຜົນເສັຍຫາຍບໍ່ຫຼວງຫຼາຍ ໃຫ້ແກ້ໄຂດ້ວຍການສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມ.

ການສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມ ສາມາດດຳເນີນໂດຍ:

1. ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, ຍາດໃກ້ຊິດ ຫຼື ຜູ້ອາວຸໂສໃນບ້ານ;
2. ການຈັດຕັ້ງ ບ່ອນຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫຼື ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງສັງກັດຢູ່.

ມາດຕາ 49 ການສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມ ໂດຍສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, ຍາດໃກ້ຊິດ ແລະ ຜູ້ອາວຸໂສໃນບ້ານ

ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມ ແລະ ຊອກຫາວິທີການແກ້ໄຂການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ລະຫວ່າງສະມາຊິກໃນຄອບຄົວຢ່າງທັນການ ເພື່ອຮັກສາສະຖານະພາບ, ຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ຄວາມສາມັກຄີປອງດອງໃນຄອບຄົວ ແນໃສ່ ຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນຄວາມຮຸນແຮງໃນອະນາຄົດ ແລະ ເຄົາລົບສິດຂອງສະມາຊິກຄອບຄົວ.

ໃນກໍລະນີ ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ຫາກບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂດ້ວຍກັນເອງໄດ້ ຖ້າມີການຮ້ອງຂໍຂອງສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ກໍໃຫ້ຍາດໃກ້ຊິດ ຫຼື ຜູ້ອາວຸໂສໃນບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບການເຊື່ອຖື ເປັນຜູ້ສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມ ພ້ອມທັງແນະນຳ, ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຊຸກຍູ້ ໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈ, ຮັກແພງ, ປອງດອງ ແລະ ຢຸດເຊົາການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ.

ໃນກໍລະນີ ບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ສາມາດຮ້ອງຂໍໃຫ້ຄະນະໄກ່ເກ້ຍຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຫຼື ໜ່ວຍງານໃຫ້ຄຳປຶກສາ ແລະ ປົກປ້ອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເປັນຜູ້ໄກ່ເກ້ຍ.

ມາດຕາ 50 ການສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມ ໂດຍການຈັດຕັ້ງ

ການຈັດຕັ້ງ ບ່ອນຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫຼື ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງສັງກັດຢູ່ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ທີ່ມີຄວາມເສັຍຫາຍບໍ່ຫຼວງຫຼາຍ ທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍໃນການຈັດຕັ້ງຂອງຕົນ ເພື່ອຮັກສາຄວາມສາມັກຄີ, ປອງດອງ, ຮ່ວມມືກັນ ແລະ ຢຸດເຊົາການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ.

ໃນກໍລະນີ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຍັງສືບຕໍ່ນັ້ນ ກໍໃຫ້ສະເໜີຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ ເພື່ອດຳເນີນການແກ້ໄຂ.

ໃນການສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມ ແຕ່ລະຄັ້ງ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 51 ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທີ່ນຳມາໄກ່ເກ້ຍ

ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ທີ່ນຳມາໄກ່ເກ້ຍ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທີ່ບໍ່ເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
2. ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ທີ່ເປັນການກະທຳຜິດໃນສະຖານລະຫຼຸໂທດ ຫຼື ໂທສານຸໂທດ ທີ່ກົດໝາຍກຳນົດ ໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ໜຶ່ງປີ ລົງມາ.

ມາດຕາ 52 ອົງການທີ່ມີສິດໃນການໄກ່ເກ້ຍ

ການໄກ່ເກ້ຍກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ດຳເນີນໂດຍອົງການ ດັ່ງນີ້:

1. ຄະນະໄກ່ເກ້ຍຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
2. ໜ່ວຍງານໃຫ້ຄຳປຶກສາ ແລະ ປົກປ້ອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
3. ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນຂອງຕຳຫຼວດ;
4. ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ;
5. ສານປະຊາຊົນ.

ມາດຕາ 53 ຫຼັກການໄກ່ເກ້ຍ

ການໄກ່ເກ້ຍ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ ດັ່ງນີ້:

1. ມີການເຫັນດີຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບການແຈ້ງສິດ ແລະ ທາງເລືອກໃນການແກ້ໄຂ;

2. ມີຂໍ້ມູນ, ຫຼັກຖານຮັດກຸມ, ຫັກແໜ້ນ ແລະ ຄົບຖ້ວນ;
3. ມີການຮັບສາລະພາບຂອງຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ;
4. ຄຳນຶງເຖິງສິດ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍເປັນຫຼັກ;
5. ຕົກລົງຮັບເອົາຜົນຂອງການໄກ່ເກ້ຍດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ;
6. ສະເໜີຢຸດຕິການໄກ່ເກ້ຍໄດ້ທຸກເວລາ ໂດຍຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ;
7. ຮັກສາຄວາມລັບຕໍ່ທຸກບັນຫາທີ່ນຳມາປຶກສາຫາລືໃນການໄກ່ເກ້ຍ.

ມາດຕາ 54 ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ

ໃນການໄກ່ເກ້ຍການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ອົງການທີ່ມີສິດໄກ່ເກ້ຍ ນຳໃຊ້ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຫ້ໄປຂໍອະໄພໂທດນຳຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ຄອບຄົວຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ;
2. ຕັກເຕືອນ, ສຶກສາອົບຮົມໃຫ້ເຂົ້າໃຈ ຜົນຮ້າຍຂອງການກະທຳຂອງຕົນ ແລະ ໃຫ້ຢຸດເຊົາພຶດຕິກຳດັ່ງກ່າວ;
3. ບຳບັດພຶດຕິກຳທີ່ເປັນຕົ້ນເຫດການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ເປັນຕົ້ນ ການຕິດເຫຼົ້າ, ຕິດຢາເສບຕິດ;
4. ເຮັດວຽກ, ອອກແຮງງານ ເພື່ອຮັບໃຊ້ຊຸມຊົນ ຫຼື ສັງຄົມ ເປັນເວລາໃດໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ;
5. ນຳໃຊ້ມາດຕະການອື່ນທີ່ຈຳເປັນ.

ມາດຕາ 55 ລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການໄກ່ເກ້ຍ

ການໄກ່ເກ້ຍ ນອກຈາກປະຕິບັດຕາມບົດບັນຍັດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນໝວດນີ້ແລ້ວ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການໄກ່ເກ້ຍ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຕ່າງໆ.

ມາດຕາ 56 ບົດບັນທຶກການໄກ່ເກ້ຍ

ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດການໄກ່ເກ້ຍ ຕ້ອງໄດ້ເຮັດບົດບັນທຶກ ກ່ຽວກັບທຸກບັນຫາທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ ແລະ ຕົກລົງກັນບໍ່ໄດ້ ລວມທັງ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ແລ້ວອ່ານໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຟັງຖ້າເຫັນດີຕາມບົດບັນທຶກແລ້ວ ກໍໃຫ້ທັງສອງຝ່າຍ ແລະ ຄະນະໄກ່ເກ້ຍ ລົງລາຍເຊັນ ຫຼື ແປະໂປ້ມືໃສ່.

ໝວດທີ 2

ການດຳເນີນຄະດີກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ມາດຕາ 57 ການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ

ການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ສາມາດດຳເນີນໄດ້ທາງບາກເປົ່າ ຫຼື ລາຍລັກອັກສອນ ຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນຂອງຕໍາຫຼວດ.

ຜູ້ ມີສິດຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ແຈ້ງຄວາມ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ຜູ້ຕາງໜ້າ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງຂອງຜູ້ກ່ຽວ;
2. ພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງຂອງເດັກທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍ;
3. ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ພົບເຫັນ ຫຼື ຮູ້ເຫດການກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ;
4. ແພດ, ພະນັກງານສັງຄົມສົງເຄາະ ຫຼື ນັກສັງຄົມສົງເຄາະ, ຄູ, ອາຈານ, ຜູ້ເບິ່ງແຍງ ແລະ ເດັກ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດ ແລະ ພະນັກງານອື່ນ ທີ່ປະຕິບັດໜ້າທີ່ ທີ່ໄດ້ພົບເຫັນ ຫຼື ຮູ້ເຫດການກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ.

ມາດຕາ 58 ການພິຈາລະນາການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ

ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນຂອງຕໍາຫຼວດ ຕ້ອງພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມພາຍໃນກຳນົດເວລາ ສາມວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ແຈ້ງຄວາມວ່າຈະດຳເນີນການໄກ່ເກ້ຍ ຫຼື ດຳເນີນຄະດີຕໍ່ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ.

ການໄກ່ເກ້ຍ ຈະເຮັດຂຶ້ນໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອມີການຕົກລົງເຫັນດີຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຫຼື ພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງຂອງເດັກທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມໝວດທີ 1 ຂອງພາກທີ VI ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແລະ ລະບຽບການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໃນກໍລະນີ ບໍ່ມີເງື່ອນໄຂດຳເນີນການໄກ່ເກ້ຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 51 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ກໍໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໂດຍປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ມາດຕາ 59 ຫຼັກການໃນການດຳເນີນຄະດີກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ

ການດຳເນີນຄະດີກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ບໍ່ວ່າໃນຂັ້ນຕອນການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ການໄຕ່ສວນຄະດີ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍເປັນເດັກ ຫຼື ເດັກ ເປັນຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີເດັກ.

ມາດຕາ 60 ການຮ້ອງຟ້ອງເອົາຄ່າເສັຍຫາຍທາງແພ່ງ

ການຮ້ອງຟ້ອງເອົາຄ່າເສັຍຫາຍທາງແພ່ງທີ່ຕິດພັນກັບການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ໃຫ້ດຳເນີນໄປພ້ອມກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ. ໃນກໍລະນີ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຊັບສິນ ຫຼື ເສດຖະກິດ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ມີສິດຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານປະຊາຊົນ ເພື່ອທວງເອົາຄ່າເສັຍຫາຍທາງແພ່ງ ຊຶ່ງການດຳເນີນຄະດີໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ.

ພາກທີ VII

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດກາ

ໝວດທີ 1

ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານຕົ້ນ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ

ມາດຕາ 61 ອົງການຄຸ້ມຄອງ

ລັດຖະບານ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງວຽກງານຕົ້ນ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໂດຍມອບໃຫ້ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ ແລະ ກຳມາທິການເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງແຫ່ງຊາດ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງ ແລະ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທົບ ຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ ກັບກຳມາທິການເພື່ອແມ່ ແລະ ເດັກແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ, ຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕາ 62 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ

ໃນການຕົ້ນ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບການຕົ້ນ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ, ຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແລະ ການລຶບລ້າງທຸກຮູບການຈຳແນກຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເພື່ອສະເໜີລັດຖະບານພິຈາລະນາ;
2. ສ້າງ ແລະ ປະຕິບັດແຜນການ, ກິດຈະກຳ ເພື່ອຕົ້ນ ແລະ ສະກັດກັ້ນ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
3. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບສິດສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ, ການຍົກສູງບົດບາດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ການປົກປ້ອງແມ່ຍິງ ຈາກການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ລວມທັງສັນຍາສາກົນ ແລະ ສົນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວເປັນ ພາຄີ;

4. ຊີ້ນຳ, ຊຸກຍູ້, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງພະນັກງານສັງຄົມສົງເຄາະ ຫຼື ນັກສັງຄົມສົງເຄາະ ທີ່ຂັ້ນກັບຕົນ;
5. ເກັບກຳ, ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວິໄຈຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
6. ຈັດຕັ້ງການໃຫ້ຄຳປຶກສາ ແລະ ປົກປ້ອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ເພື່ອໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໄດ້ ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ, ຮູ້ເງື່ອນໄຂ ແລະ ວິທີການເຂົ້າເຖິງຂະບວນການຍຸຕິທຳ;
7. ສ້າງກົດຈະກຳ ເພື່ອສົ່ງເສີມສິດສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແລະ ຍົກສູງບົດບາດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກໃນຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ;
8. ສ້າງກົນໄກ ແລະ ລະບົບປະສານງານໃນການຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍ ລວມທັງເດັກທີ່ຕິດຕາມ ຢ່າງຫນ້າກະຕືລືຢືນ;
9. ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍດ້ານການໃຫ້ຄຳປຶກສາ, ທີ່ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວທີ່ປອດໄພ, ດ້ານກົດໝາຍ, ການສຶກສາ, ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ແລະ ການສົ່ງກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ ທັງເປັນຜູ້ປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍໃນການດຳເນີນຄະດີໂດຍບໍ່ເສັຍຄ່າ;
10. ປະສານສົມທົບ, ຊຸກຍູ້ ແລະ ຕິດຕາມກະຊວງ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
11. ພົວພັນ ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
12. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນຕໍ່ຂັ້ນເທິງ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
13. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 63 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຄະນະກຳມາທິການ ເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງແຫ່ງຊາດ ແລະ ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອແມ່ ແລະ ເດັກແຫ່ງຊາດ

ໃນການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງແຫ່ງຊາດ ແລະ ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອແມ່ ແລະ ເດັກ ແຫ່ງຊາດ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ສະເໜີສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ກົດໝາຍ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າອອກລະບຽບການທີ່ພົວພັນເຖິງການປົກປ້ອງສິດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ສົ່ງເສີມສິດສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແລະ ການຕ້ານການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
2. ສ້າງ ແລະ ປະຕິບັດແຜນການດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດ ແລະ ກົດຈະກຳ ເພື່ອຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
3. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ, ຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ລວມທັງສັນຍາສາກົນ ແລະ ສົນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ;

4. ເປັນໃຈກາງປະສານສົມທົບ, ຊຸກຍູ້ ແລະ ຕິດຕາມກະຊວງ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
5. ເກັບກຳ, ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວິໄຈຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
6. ພົວພັນ, ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດກ່ຽວກັບວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
7. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນຕໍ່ຂັ້ນເທິງ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.
8. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 64 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ

ໃນການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍແຜນນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ, ການປົກປ້ອງ, ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ການກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ;
2. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ກົດໝາຍ, ລະບຽບການກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຕາມຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
3. ສ້າງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຕາໜ່າງ ຫຼື ຄະນະກຳມະການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກເພື່ອໃຫ້ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຢ່າງທົ່ວເຖິງ;
4. ຂຶ້ນກຳ, ຊຸກຍູ້, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງພະນັກງານສັງຄົມສົງຄາມ ຫຼື ນັກສັງຄົມສົງຄາມ ທີ່ຂຶ້ນກັບຕົນ;
5. ຂຶ້ນກຳ ແລະ ຄຸ້ມຄອງວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຢູ່ໂຮງຈັກ, ໂຮງງານ, ວິສາຫະກິດ ແລະ ສະຖານທີ່ເຮັດວຽກອື່ນ;
6. ສ້າງກົນໄກ ແລະ ລະບົບປະສານງານ ໃນການຊ່ວຍເຫຼືອເດັກທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍຢ່າງທັນການ;
7. ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານທີ່ພັກເຊົາທີ່ປອດໄພ, ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ, ສ້າງສິນເຊີງງານ ແລະ ການຊອກວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ແກ່ເດັກຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ;
8. ຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງຕົນ ເຊັ່ນ ໜ່ວຍງານສັງຄົມສົງຄາມ;
9. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນຕໍ່ຂັ້ນເທິງຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
10. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 65 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ

ໃນການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າອອກລະບຽບການກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການແພດແກ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ;
2. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຕາມຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
3. ຊີ້ນຳ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການໃຫ້ບໍລິການດ້ານການແພດ, ພື້ນຟູດ້ານສຸຂະພາບຈິດ, ສຸຂະສິກສາທີ່ຈຳເປັນແກ່ຄອບຄົວ, ການຈັດຕັ້ງໂດຍສະເພາະຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທາງດ້ານ ຮ່າງກາຍ, ຈິດໃຈ ແລະ ທາງເພດ;
4. ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໄດ້ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ;
5. ສ້າງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລະບົບການບໍລິການດ້ານການແພດ ເພື່ອໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ເດັກທີ່ຕິດຕາມ ຢູ່ບ່ອນດຽວກັນ;
6. ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານຂອງຂະແໜງການຕົນ;
7. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນຕໍ່ຂັ້ນເທິງຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
8. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 66 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ

ໃນການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າອອກລະບຽບການກ່ຽວກັບການສຶກສາທີ່ສົ່ງເສີມສິດສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ ແລະ ການພັດທະນາເດັກທຸກປະເພດ;
2. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຕາມຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
3. ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ແມ່ຍິງໄດ້ເຂົ້າເຖິງການສຶກສາໃນທຸກລະດັບ, ຄົ້ນຄວ້າເອົາເນື້ອໃນກ່ຽວກັບສິດສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ, ການບໍ່ຈຳແນກເພດ ແລະ ການຕ້ານການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ສັບຊ້ອນເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການສຶກສາ;
4. ຊີ້ນຳ ແລະ ຄຸ້ມຄອງວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຢູ່ສະຖານທີ່ລ້ຽງເດັກ, ໂຮງຮຽນ ແລະ ສະຖານການສຶກສາອື່ນ;
5. ຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ແກ່ພະນັກງານ, ຄູ ແລະ ອາຈານ ກ່ຽວກັບວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
6. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນຕໍ່ຂັ້ນເທິງຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
7. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 67 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ

ໃນການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ແລະ ມູນເຊື້ອວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງຊາດ;
2. ເຜີຍແຜ່ຜົນຮ້າຍ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຂອງການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
3. ສະກັດກັ້ນການຜະລິດ ແລະ ເຜີຍແຜ່ສື່ລາມົກທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີອັນດີງາມຂອງລາວ, ຈຳກັດການໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ສິ່ງທີ່ຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
4. ຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ແກ່ພະນັກງານສີ່ໃນທຸກລະດັບ ກ່ຽວກັບວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
5. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນຕໍ່ຂັ້ນເທິງຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
6. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 68 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ

ໃນການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຕິດຕາມ, ຊອກຫາ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ດຳເນີນຄະດີຕໍ່ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນ, ຖືກຕ້ອງ ແລະ ວ່ອງໄວ;
2. ສຶກສາອົບຮົມ, ກ່າວເຕືອນ, ໄກ່ເກັ້ຍຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງທີ່ກໍ່ຜົນເສັຍຫາຍບໍ່ຫຼວງຫຼາຍ;
3. ຊີ້ນຳ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ວິທີການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ມາດຕະການປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ເຊັ່ນ ການຈັບຕົວ, ກັກຕົວ, ກັກຂັງພາງ ຫຼື ການທຳມະບໍ່ໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງເຂົ້າໃກ້ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ;
4. ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ກອບກູ້ເອົາຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ພ້ອມທັງປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
5. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນຕໍ່ຂັ້ນເທິງຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
6. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 69 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງກະຊວງຍຸຕິທຳ

ໃນການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ກະຊວງຍຸຕິທຳ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຄົ້ນຄວ້າ, ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຕົວຈິງຂອງປະເທດ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສັນຍາສາກົນ ແລະ ສົນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ;

2. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ກົດໝາຍ, ລະບຽບການກ່ຽວກັບການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການ ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
3. ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານກົດໝາຍແກ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍ;
4. ຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ດ້ານກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໃຫ້ພະນັກງານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ຂຶ້ນກັບຕົນ ເຊັ່ນ ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ສະພາທະນາຍຄວາມ, ຄະນະໄກ່ເກ້ຍຂັ້ນຕ່ຳແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
5. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນຕໍ່ຂັ້ນເທິງຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
6. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 70 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງ ຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ແນວລາວສ້າງຊາດ, ສູນກາງຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ, ສະຫະພັນກຳມະບານ, ຄະນະສະມາຊິກສະພາແຫ່ງຊາດເພດຍິງ, ຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ, ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຮ່ວມມື ໃນການຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ການແກ້ໄຂ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະ ຮ້າຍຈາກການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ.

ສຳລັບ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ສານປະຊາຊົນ ກໍ່ໃຫ້ດຳເນີນຄະດີຕາມກົດໝາຍ.

ໝວດທີ 2

ການກວດກາວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ

ມາດຕາ 71 ອົງການກວດກາ

ອົງການກວດກາ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ອົງການກວດກາພາຍໃນ ຊຶ່ງແມ່ນອົງການດຽວກັນກັບອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານຕ້ານ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 61 ຂອງ ກົດໝາຍສະບັບນີ້;
2. ອົງການກວດກາພາຍນອກ ຊຶ່ງແມ່ນສະພາແຫ່ງຊາດ, ອົງການກວດກາລັດຖະບານ ແລະ ຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ, ອົງການກວດສອບແຫ່ງລັດ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ແນວລາວ ສ້າງຊາດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ.

ມາດຕາ 72 ເນື້ອໃນການກວດກາ

ການກວດກາວຽກງານຕົ້ນ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ມີເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

1. ການປະຕິບັດກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບການຕົ້ນ ແລະ ສະກັດກັ້ນການ ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ;
2. ການປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງ ລວມທັງ ການນຳໃຊ້ມາດຕະ ການທາງດ້ານກົດໝາຍຕໍ່ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ;
3. ການປ້ອງກັນ, ການປົກປ້ອງ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ການແກ້ໄຂ ແລະ ບັນ ຫາອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 73 ຮູບການການກວດກາ

ການກວດກາ ມີ ສາມ ຮູບການ ດັ່ງນີ້:

1. ການກວດກາຕາມລະບົບປົກກະຕິ;
2. ການກວດກາໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ;
3. ການກວດກາແບບກະທັນຫັນ.

ການກວດກາຕາມລະບົບປົກກະຕິ ແມ່ນ ການກວດກາຕາມແຜນການ ແລະ ມີກຳນົດເວລາ ອັນແນ່ນອນ ຊຶ່ງຕ້ອງປະຕິບັດ ຢ່າງໜ້ອຍ ໜຶ່ງຄັ້ງ ຕໍ່ປີ.

ການກວດກາໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ແມ່ນ ການກວດກາອອກແຜນ ເມື່ອເຫັນວ່າ ມີ ຄວາມຈຳເປັນ ຊຶ່ງຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້ກ່ອນລ່ວງໜ້າ ຢ່າງໜ້ອຍ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ.

ການກວດກາແບບກະທັນຫັນ ແມ່ນ ການກວດກາໃນເວລາທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຮີບດ່ວນ ໂດຍບໍ່ມີການແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້ກ່ອນລ່ວງໜ້າ.

ພາກທີ VIII

ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 74 ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ມີຜົນງານດີເດັ່ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍສະ ບັບນີ້, ໃນການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືໃນການຕົ້ນ ແລະ ສະກັດກັ້ນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ລວມທັງ ການປົກປ້ອງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຈະໄດ້ຮັບການຍ້ອງຍໍ ຫຼື ປະຕິບັດນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 75 ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ເປັນຕົ້ນ ຂໍ້ທ້າມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 45 ແລະ 46 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຈະຖືກປະຕິບັດມາດຕະການສຶກສາອົບຮົມ, ລົງວິໄນ, ປັບໃໝ, ທາງແພ່ງ ຫຼື ລົງໂທດທາງອາຍາ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີເບົາ ຫຼື ໜັກ.

ມາດຕາ 76 ມາດຕະການສຶກສາອົບຮົມ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ຫຼື ເດັກໃນຄອບຄົວ, ພະນັກງານ, ຜູ້ຮັບໃຊ້ວຽກງານຂອງຕົນ ຫຼື ບຸກຄົນອື່ນທີ່ເປັນແມ່ຍິງ ຫຼື ເດັກ ທີ່ກໍ່ຜົນເສຍຫາຍບໍ່ຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ເປັນເທື່ອທຳອິດ ຈະຖືກສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ກ່າວເຕືອນ ພ້ອມທັງ ເຮັດບົດບັນທຶກ.

ມາດຕາ 77 ມາດຕະການທາງວິໄນ

ພະນັກງານ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງລັດ ທີ່ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ຫຼື ເດັກ ຫຼື ລະເມີດຂໍ້ທ້າມ ຕາມ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 45 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຊຶ່ງບໍ່ເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຈະຖືກລົງວິໄນຕາມລະບຽບລັດຖະກອນ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ຕິຕຽນ, ກ່າວເຕືອນຄວາມຜິດພ້ອມທັງບັນທຶກໄວ້ໃນສຳນວນຊົ່ວະປະຫວັດຂອງຜູ້ກ່ຽວ;
2. ໂຈະການເລື່ອນຊັ້ນ, ຂັ້ນເງິນເດືອນ, ການຍ້ອງຍໍ;
3. ບົດຕຳແໜ່ງ ຫຼື ຍົກຍ້າຍໄປຮັບໜ້າທີ່ອື່ນ ທີ່ມີຕຳແໜ່ງຕໍ່ກວ່າເກົ່າ;
4. ໃຫ້ອອກຈາກລັດຖະການ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍໃດໆ.

ມາດຕາ 78 ມາດຕະການທາງແພ່ງ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ຫຼື ເດັກ ຊຶ່ງກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍຕໍ່ຮ່າງກາຍ, ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ ຫຼື ຊັບສິນ ເປັນຕົ້ນ ການທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ, ການກົດກັ້ນ ການປະຕິບັດສິດ ແລະ ພັນທະ, ການໃຫ້ອອກຈາກວຽກໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ການບັງຄັບທາງເພດ ຈະຕ້ອງໃຊ້ແທນຄ່າເສັຍຫາຍຕາມທີ່ຕົນໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນ ເຊັ່ນ ຄ່າປິ່ນປົວ, ຄ່າປົວແປງຈິດໃຈ ແລະ ຄ່າປ່ວຍການ.

ມາດຕາ 79 ມາດຕະການທາງອາຍາ

ບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ຫຼື ເດັກ ທີ່ເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຈະຖືກດຳເນີນຄະດີ ແລະ ລົງໂທດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ. ນອກຈາກນັ້ນ ຜູ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງລຸ່ມນີ້ ກໍຈະຖືກລົງໂທດ ດັ່ງນີ້:

1. ບຸກຄົນຜູ້ເປັນຜົວ ທີ່ໄດ້ບັງຄັບຮ່ວມເພດກັບເມັຍຕົນ ຈະຖືກລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມເດືອນ ຫາ ໜຶ່ງປີ ຫຼື ດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ ແລະ ຈະຖືກປັບໃໝ ແຕ່ 300.000 ກີບ ຫາ 1.000.000 ກີບ. ໃນກໍລະນີການບັງຄັບຮ່ວມເພດ ທີ່ພາໃຫ້ມີການບາດເຈັບໜັກ ຈະຖືກລົງ

ໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ໜຶ່ງປີ ຫາ ຫ້າປີ ແລະ ຈະຖືກປັບໃໝ ແຕ່ 1.000.000 ກີບ ຫາ 3.000.000 ກີບ;

2. ບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ຮ່ວມເພດກັບເດັກຍິງ ຫຼື ເດັກຊາຍ ທີ່ມີອາຍຸຕໍ່ກວ່າ ສິບແປດປີ ລົງມາ ຫາ ສິບຫ້າປີ ຈະຖືກລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມເດືອນ ຫາ ໜຶ່ງປີ ຫຼື ດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ ແລະ ຈະຖືກປັບໃໝ ແຕ່ 1.000.000 ກີບ ຫາ 2.000.000 ກີບ. ໃນກໍລະນີ ຮ່ວມເພດກັບ ເດັກທີ່ມີອາຍຸຕໍ່ກວ່າ ສິບຫ້າປີ ລົງມາຫາ ສິບສອງປີ ຈະຖືກລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ໜຶ່ງປີ ຫາ ຫ້າປີ ແລະ ຈະຖືກປັບໃໝ ແຕ່ 2.000.000 ກີບ ຫາ 5.000.000 ກີບ ແລະ ໃນກໍລະນີ ຮ່ວມເພດກັບ ເດັກທີ່ມີອາຍຸຕໍ່ກວ່າ ສິບສອງປີ ຈະຖືວ່າເປັນການຂົ່ມຂືນທຳຊຳເລົາເດັກ ແລະ ຈະຖືກລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ເຈັດປີ ຫາ ສິບຫ້າປີ ແລະ ຈະຖືກປັບໃໝ ແຕ່ 7.000.000 ກີບ ຫາ 15.000.000 ກີບ.

3. ບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ບັງຄັບຜູ້ຍິງທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ ແຕ່ງດອງ, ຢ່າຮ້າງ ຫຼື ກົດກັ້ນ ການແຕ່ງດອງ ຫຼື ການຢ່າຮ້າງ ຈະຖືກລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມເດືອນ ຫາ ໜຶ່ງປີ ຫຼື ດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ ແລະ ຈະຖືກປັບໃໝ ແຕ່ 300.000 ກີບ ຫາ 1.000.000 ກີບ. ໃນກໍລະນີ ບັງຄັບເດັກຕໍ່ກວ່າ ສິບແປດປີ ແຕ່ງດອງ ຈະຖືກລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ໜຶ່ງປີ ຫາ ສາມປີ ແລະ ຈະຖືກປັບໃໝ ແຕ່ 1.000.000 ກີບ ຫາ 3.000.000 ກີບ.

4. ບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ຈຳແນກເດັກ ຈະຖືກລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ໜຶ່ງປີ ຫາ ສາມປີ ແລະ ຈະຖືກປັບໃໝ ແຕ່ 1.000.000 ກີບ ຫາ 3.000.000 ກີບ.

ມາດຕາ 80 ມາດຕະການທາງອາຍາຕໍ່ຜູ້ບໍ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ

ບຸກຄົນ ທີ່ບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ແມ່ຍິງ ຫຼື ເດັກ ທີ່ເປັນຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ ທັງໆທີ່ຕົນມີຄວາມສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອໄດ້ ກໍຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ.

ພາກທີ IX

ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 81 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ແລະ ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 82 ຜົນສັກສິດ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ໄດ້ອອກລັດຖະດຳລັດປະກາດໃຊ້ ແລະ ພາຍຫຼັງໄດ້ລົງຈົດໝາຍເຫດທາງລັດຖະການ ສືບທ້າວັນ.

ຂໍ້ກຳນົດ, ບົດບັນຍັດໃດ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍສະບັບນີ້ ລ້ວນແຕ່ຖືກຍົກເລີກ.

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ

ປານີ ຢາທໍ່ຕູ້